

Enquête vakblad Boomzorg: Het stedelijk boombestand is minder maakbaar dan gedacht

Groeiplaats en beheer wegen in de praktijk zwaarder dan beleidsambities

Uit een enquête van vakblad Boomzorg (maart 2026) blijkt dat professionals het stedelijk boombestand minder stuur- en maakbaar vinden dan vaak wordt aangenomen. Hoewel beleidsdoelen als klimaatadaptatie, biodiversiteit en gezondheid steeds nadrukkelijker meewegen, blijken in de praktijk vooral groeiplaats, beschikbare ruimte en beheer bepalend voor de uiteindelijke boomkeuze. De resultaten laten zien dat de maakbaarheid van het stedelijk boombestand grenzen kent — en dat pragmatiek het vaak wint van ambitie.

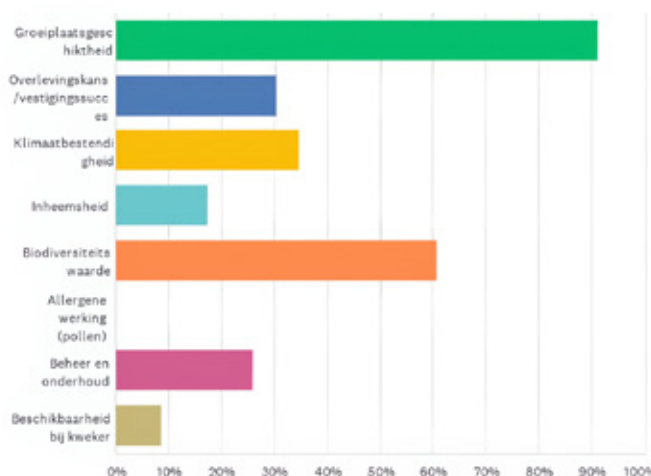
Auteur: Manon Botterblom

De enquête laat zien dat groeiplaatsgeschiedenis veruit het belangrijkste criterium is bij boomselectie. Vrijwel alle respondenten noemen dit als doorslaggevende factor. Ook biodiversiteitswaarde en klimaatbestendigheid worden vaak meegewogen, maar duidelijk minder dominant. Daarmee lijkt de praktijk

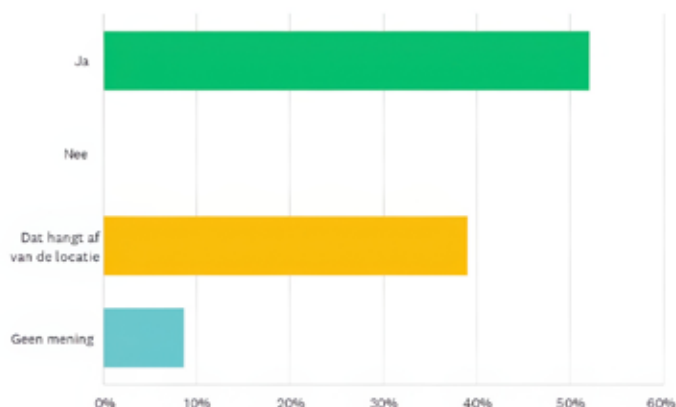
vooral gericht op de vraag welke boom onder stedelijke omstandigheden daadwerkelijk kan overleven. Die nadruk op uitvoerbaarheid is ook terug te zien in de vraag wie uiteindelijk de boomkeuze bepaalt. Volgens de respondenten ligt die verantwoordelijkheid meestal bij ontwerpers en landschapsarchitecten. Beleidsafdelingen en politiek spelen daarbij een beperkte rol. Dat wijst erop dat keuzes uiteinde-

lijk vooral in het ontwerp- en uitvoeringsproces worden gemaakt, en minder vanuit bestuurlijke ambities. Soms ervaren beheerders ook een diepe kloof tussen ambitieuze doelen vanuit de raad en de dagelijkse praktijk. Een deelnemer meldt: 'Door inheems als eis op te nemen, zie ik veel ontwerpen langskomen die alleen focussen op 'inheems'. Dan gaat het ook niet goed.'

Welke criteria wegen bij jou het zwaarst bij boomselectie?

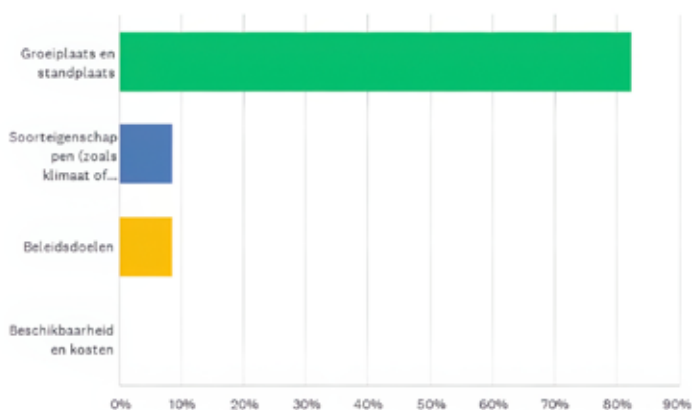

Vind je dat sturen op allergeniteit de soortenkeuze te sterk beperkt?

Sturen op allergeniteit beperkt de soortenkeuze

Wat zou volgens jou altijd het eerste selectiecriteria moeten zijn?

Groeiplaats en standplaats scoren hoog als eerste selectiecriteria

Verschillende beleidsdoelen

Tegelijkertijd ervaren veel respondenten spanningen tussen verschillende beleidsdoelen. Klimaatadaptatie, biodiversiteit en gezondheid vragen soms om andere afwegingen. Vooral gezondheid lijkt daarbij nog beperkt mee te

wegen. Allergene eigenschappen van bomen blijken in de praktijk zelden een doorslaggevend selectiecriteria. Dat is opvallend, omdat gemeenten juist steeds meer aandacht hebben voor leefkwaliteit en gezondheid in de openbare ruimte. Een inzender meldt: 'Momenteel

'We proberen natuurlijke overlast zoveel mogelijk te beperken door rekening te houden met boomspecifieke eigenschappen en de standplaats in de openbare ruimte'

Beperkte maakbaarheid

De uitkomsten van de enquête onderstrepen vooral dat de maakbaarheid van het stedelijk boombestand begrensd is. Respondenten geven aan dat factoren als bodem, ruimte, beheer en klimaat uiteindelijk veel bepalender zijn dan vooraf geformuleerde beleidsdoelen. Daarmee lijkt de praktijk weerbarstiger dan het debat over de ideale stadsboom soms suggereert.

wordt aan alle kanten geroepen om bomen te planten die geen hooikoorts klachten veroorzaken. Helaas vergeet men daarbij dat ook die soorten juist enorm waardevol zijn voor een gezondere leefomgeving.'

Niet iedereen herkent dat beeld volledig. Volgens Henry Blitterswijk, boomdeskundige bij gemeente Houten, speelt natuurlijke overlast wel degelijk mee bij boomkeuzes. 'We proberen natuurlijke overlast zoveel mogelijk te beperken door rekening te houden met boomspecifieke eigenschappen en de standplaats in de openbare ruimte.'

Gezond realisme

Een deel van de respondenten plaatst ook kanttekeningen bij de verwachtingen die tegenwoordig aan stadsbomen worden gekoppeld. Zo wordt erop gewezen dat bomen in bakken, en zeker bomen op gebouwen, heel beperkt bijdragen aan klimaatadaptatie of biodiversiteit. Ook claims over CO₂-opslag en het afvangen van fijnstof worden door sommigen gerealiseerd. Daarmee klinkt ook een oproep tot meer realisme door: verwacht niet dat bomen alle maatschappelijke opgaven kunnen oplossen. Richt je volgens hen vooral op soorten en toepassingen waar beheerervaring mee is opgebouwd, investeer in goede groeiplaatsen en houd aandacht voor biodiversiteit — juist daarin heeft de stad volgens respondenten wel een duidelijke verantwoordelijkheid.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!